

ERCIYES

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

19 Mayıs	ERCIYES
Eşref Zaman ve Eşref Mekân	Hamdi ÜÇÖK
Samsun Ufuklarından Sesleniş	A. Rıza ERGÜVEN
Kayseri Ağzı Kelimeler	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
19 Mayıs	Hamdi ÜÇÖK
Ulusal Egemenlik	Enver KIRKER
Kayseri Üzerine Bir Masal	A. Hilmi KALAÇ
Kayseri Hakkında Notlar	Naci KUM
Kayseri Çocuklarının Mahalli Oyun	Kâzım ÖZYEDEKÇİ
Allah'a Sesleniş	Hüseyin ULAŞ
Bugünkü Şiirimizin Ana Konuları ..	İ. Zeki BURDURLU

GENÇLİK SAYFASI

Birazda Sen Beni Sev (Şiir)	Abdulkadir İŞİTMAN
Erciyes (Şiir)	Yaşar CAVCAV
Engin Ufuklar Yolcusuna (Şiir) ...	Ahmet GÜNDER
19 Mayıs'a Beyitler (Şiir)	Recep TEKMEK
Bayrağa Maniler (Şiir)	ÖCAL
Göz Yaşlarım (Şiir)	Kâmil ARI
Erciyes (Şiir)	M. E. BEYZADEOĞLU
Acaba (Şiir)	Y. Vehbi ÖZÜLÜ
Soğuk Destanı	Mehmet YILMAZ
Destanı Ahmet Harami	Hikmet DİZDAROĞLU
Pınarbaşı İlcesi	Ali ÖZER
Yolculuk Düşünceleri	Ümit ÖLMEZ
Maniler	Ali Rıza ÖNDER

ERCİYESİN OKUYUCULARINA CEVAPLARI

B. Hidayet Taştekin
Enstitü IV. sınıf 824 No.
Pazarören

Mektubunuzla birlikte (Dadağ'a ait köy tetkik yazınızı aldık. "Molla dayının Memiş", dil ve ifade bakımından düzeltilmeğe muhtaç olduğu için fırsat bulupta üzerinde işliyemedik; onun için de beklemektedir. Bu çeşitten yazılara devam ediniz; ileride imkân zühur ettikçe yayınlamaya muhakkak çalışacağız.

Erciyes'e altı aylık abone olan arkadaşlarınızın abone müddeti bittiği için dergi kesilmiştir. İstiyenlerden - bir yıllık olmak şartıyla - abone kaydının zahmetlerini üzerinize almanızı, Erciyes'e olan muhabbetinizden bekleriz. Sevgiler.

B. M. Erol Beyzadeoğlu
Emek Ticarethanesi
Kayseri

Şiirlerinizi havi iki mektubunuzu da aldık. İçlerinden (Erciyes'i) bu sayımızın gençlik sayfasına koyduk. Diğerleri üzerinde ayrı ayrı durup irdeleme yapmamıza maalesef yerimizin müsaadesi yoktur. Yalnız şunu söylüyelim ki şiir kudreti bakımından zayıf gördüğümüz bu deyişler, sizde yazmaya karşı içli bir hassasiyeti ispatlıyorlar. Az yazıp üzerinde çok işlerseniz güzel şeyler yazabileceğinizi ümit ediyoruz.

B. Recep Tekmen
Lise sınıf IV
Kayseri

"19 Mayıs'a beyitler, gençlik sayfasına konmuştur. Duygularınızı olduğu gibi aksettirmede, bizden gösterilmesini istediğin tenkit yardımını memnuniyetle yaparız. Lâkin birçok işlerimiz arasında bir de esaslı bir tenkide girişmemize maalesef zamanın müsaadesi olmuyor. Evvelcede işaret ettiğimiz gibi duyularınız bize ilerisi için ümit vâdetmektedir. Şahsınızı yetiştirmeye, fikir, duyuş ve düşüncelerinizi değerli yazılarla beslemeye bilhassa çalışın. Herhalde muvaffakiyet yüzde yüzdür. Sevgiler.

B. Ömer Aslan
Terzi

Çivril
Üç deyişinizi dikkatle okuduk. (Gurbette) başlıklı diğer ikisine nazaran biraz daha iyice. Fakat bunun da taktii yanlış. Maamafih bu deyişinizi önümüzdeki sayıya - mümkün olursa - koymaya çalışacağız. İşleriniz arasında şiir yazmaya da vakit bulabildiğiniz için sizi tebrik ederiz. Yalnız bir insanın iki türlü marifeti olursa ikisi de yarım olur derler. Birinin bütün ve tam olması iki yarımдан herhalde daha iyidir. Erciyes'in çevrenizde tanıtılmasını himmetinizden bekleriz. Sevgiler.

B. Hanifi Darendeci
Bakkal M. Can eliyle
Osmaniye

Hürmetkâr mektubunuzu aldık. Edebiyat ve şiire karşı olan merakınızı tanınmış edip ve şairlerin eserleriyle besleyip İ. Habip Sevük'ün (Edebiyat bilgileri) M. Behçet Yazarın (Bugünkü roman ve romancılarımız) ve İ. Habib'in, M. Nihat'ın, A. Sırrının edebiyat tarihleriyle de bilginizi artırabilirsiniz. Bu vadide insanı başarıya götüren tek yol devamlı olarak okumaktır.

Şiiriniz bir deneme mahiyetinde olmakla beraber istidadınızın parlak bir başlangıcı sayılabilir. Çalışmak ve okumakla yarım kalan tahsilinizin eksiklerini telâfiye imkân vardır. Tanınmış ünlü ediplerin birçoğunun lise tahsilleri bile yoktur. Başarılar dileriz. Sevgiler.

B. Yaşar Cavcav
Kayseri

Şiirinizi aldık ve gençlik sayfasına koyduk. Yeni bir hevesin mahsulü olan deyişinize şimdilik bir deneme nazariyle bakılabilir. Kendinizi yetiştirdiğiniz takdirde duyularınız daha başkalaşacak ve güzelleşecektir. Onun için şimdilik daha ziyade okumanızı tavsiye edeceğiz.

ERCİYES

YIL : 5

MAYIS

SAYI : 52

19 MAYIS

19 Mayıs, Türklüğün mukadderatında belirli günlerden biri. Onun alın yazısını tayin edecek yeni yolun mebdei. Bu yol, Samsun'dan çıkacak; gurdun diğer tarafından gelenlerle birleşerek, Anadolu'nun çarpan ve duyan kalbi kesilecek olan Ankara'ya ulaşacaktır. Bu yol üstünde bulunan Erzurum ve Sivas, tarihin yapraklarında birer merhalinin burcu olarak daima anılacaktır.

Bu yol, bugün kavuşmuş bulduğumuz aydınlık, mes'ut günleri bize veren İnönü meydanların da Sakarya boylarında, Dumlupınar sırtlarında şahlanan Türk iradesinin kanlarla suladığı savaş meydanlarından geçerek İzmir'de Akdeniz'e varacaktır.

Bu yol, tarihin o güne kadar eşini kaydetmediği haksızlıkla ezilmesi tasarlanan Türklüğe, düşüncenin dar ve çarpık hendese kaidesine göre harekete geçecekleri "Ya istiklâl ya ölüm!", kararıyla azmimizin köpüklü seller halinde aktığı yoldur. Yolumuz çok çetindi. Fakat dâvamız mukaddesti. Hiçbir engel karşısında irkilmiyecektik. Ölümü göze almıyan milletlerin yaşamaya hak iddia edemeyeceklerini biliyorduk. Bir tek kalb halinde birleşerek, bizi istiklâle ve erginliğe götüren golda milletçe beraber yürüdük; bizi zulmetten nura kavuşturan bu yolun uğrunda canlarını veren ölümlerin ruhları, şimdi hür semalarımızda, ufukumuzu kaplamış bulunuyor ve bize sesleniyorlar; "Ey Türk gençliği! yurdu sizlere emanet ettik; koruyuculuktaki vazifenizin olduğu kadar, yükseltmedeki gayretlerinizin bizleri imrendirmesini bekliyoruz!" Bu günün Gençlik ve Spor bayramı diye kabul edilmesindeki en büyük mâna, elbette cevabımızın "hazırız", lîğından gelmektedir.

Erciyes

Eşref Zaman ve Eşref Mekân

Yazan : Hamdi ÜÇÖK

27 yıl evvel bugün 19 Mayıs 1919 En az beşbin yıllık şerefli bir tarihe sahip Türk ulusunu köle, Türk yurdunu sömürge olaktan kurtararak dünya milletleri içerisinde hür ve egemen yaşatmak için MUSTAFA KEMAL'in Samsuna çıktığı ve kurtuluş bayrağını açtığı bir gündür.

19 Mayıs bir yıkılışın ferdasında sırt üstü serilip ölmenin ve teslim olmanın değil; ümit ve inanla dayanıp yeniden pehlivanlar gibi yekimenin, yenmenin cevherini, bir mum gibi sönüp, geçmenin değil, Tanrısal ışınla parlamanın, volkanlaşıp taşmanın ve nihayet zulüm ejderini demir pençelerde boğmanın sırrını gençliğe ulaştıran, duyuran bir gündür.

Bugündür ki üçyüz yıldanberi Türkün uyuyan bahtı uyanmış, kutup yıldızının doğduğu semtten başına bir saadet güneşi çavmıştır.

19 Mayıs öyle uğurlu ve hayırlı bir başlangıç ki sonu zaferle, başarıle bugünkü kansız ve kurbansız geçirdiğimiz harp sonuna ulaşmıştır.

ATATÜRK'ün gerçeği ve ileriye gören idraki ve yanılmayan dehasile çizdiği siyasette, temkinli, vekarlı ve uyanık bulunan Türk milleti İnönü'nün Bayrağı altında bir ve bütün olarak 19 Mayıs inanı ve ruhile her tehlikeye karşı durabilecek bir kudrete erişmiştir.

SEVGİLİ GENÇLERİMİZ:
ATATÜRK'ün güveni sizsiniz.

İNÖNÜ'nün azmi sizdedir. İstiklâl ve Cumhuriyet hepsi, hepsi de size emanettir. Dedeleriniz, babalarınız ve ağabeylerinizin çatısını kemiklerinden kurdukları bu vatanın bekçileri sizsiniz. Ve siz olacaksınız. Bugün okulda, tezgâh veya masa başında bulunuyor, yahutta toprakla savaşıyorsunuz. Kol, kafa ile işlenen, uğrunda göz nuru ve ter dökülen her iş şerefli. Yarın en kutlu bir vatan hizmetine, askerliğe çağrılacaksınız. Bugünde belki bir Devlet ve millet işinde görevli bulunuyorsunuz. Size hür bir vatan ve şerefli bir tarih bırakan büyükleriniz sizin bu emanetleri daha çok yükseltmiş, evlâtlarına ve torunlarına daha parlak ve gelişmiş olarak devredecek kabiliyet ve kudrette yetiştirmekte olduğunuza inanmaktadır.

GENÇLER :

Her şeyden önce hayatta muvaffak olmak için bedence ve ruhça kuvvetli, sağlam karakterli olmak lâzımdır. Bunun için senin kanını zehirleyen içkilerden, ahlâkını bozan arkadaşlardan, kahve hayatından ve fena alışkanlıklardan uzaklaşacak sana sağlık, bilgi ve iyi itiyatlar verecek olan, halkevlerine, iş yurtlarına koşacaksın orada okuyacak, eğlenip, dinlenecek boş vakitlerinde atalarımızdan miras kalan avcılık, cirit, güreş ve yarış gibi türlü sporlar, millî oyunlarla hem törelerini unutmıyacak, hem de güç ve kuvvet (Sonu sahife 6 de)

Samsun Ufukları'ndan

Sesleniş

— Ata'nın aziz rahuna —

Ilık bir kahkaha döküldü demin
Al perdelerinden yan penceremin
Mevsimin org'ıyla ışıktan, hazdan
Odama bir sükûn elendi yazdan...
Rüzgârın itriyle yıkandı gök, yer
Nar bahçeleriyle tül tül perdeler..
Yükseldi derinden âh ile enin,
Altında, nûr renkli bir âvizenin
Döküldü mevsimin dudaklarından haz
Fiskiye âhengi içinde bir yaz..
Bir içimlik dünya cenneti bu an,
Karanfil, nerkis ve gül kokusundan..
Sularda gölgesi bulutun sisin
Şiir bahçeleri Semiramis'in...

Bir içli musiki her dökülen su,
Yaz vaktinin ılık, sâkin uyku su,
İçinde ateşten tomurcuk güller,
Bir altın baharın koynunda güler..
Renk, ışık, rayiha içinde mevsim,
Yaşayan bir ayık şimdi her isim..
Şimdi gözlerimde tutuşan mâzi,
Ve şimdi kahraman er, levent, gazî
Şimdi âsümandan bir tatlı bakış,
Ve şimdi Atam'dan gurur bırakış...
Şimdi altınlaşan ışıklardan nur,
Ve şimdi odamda ceddimin mağrur,
Sınır boylarından yer yer paftalar:
Malazgirt, Kosova, Mohaç, Zigetvar...

Dün çıktım huzura Park kapısından,
Papatya beyazı koynunda zaman.
Renk, rayiha serpmiş havuzuna yer yer
Billûr aynasında ak düşünceler,
Sularda mevsimin cömert eliydi;
Deniz lâcivert dal işlemeliydi..

Park hürünürken bir mutlu gurura,
Gün kırmızısından pembemsi nura,
Elimde sihrini duydum bir elin,
Göklere yükselen bu tunç heykelin,
Önünde saygıyla eğildim ATAM,
Tarihle yaşadım ben bildim ATAM..
Renk verdim havzuna ışıklarından ak
Bir şanlı geçmişten gururlanarak
İçimde bir sevinç, gönlümde ısı
Duyarak andım On dokuz Mayısı ..
Dedim : Yurt hasta, pek yâreli miydi?
Deniz köpüklü, mor hâreli miydi?
Sular sâkin pembe miydi ufuklar,
Yapraklarda ıtır dallarda bahar?..
Mayıs renkli sedef, ya inci miydi?
Mevsim gülen çocuk sevinci miydi?..
Dedim ki, geçmişten sevâbı şunun,
Koynunda al, şafak renkli Samsun'un..
Hâlâ o zaferden kalblerde ısı,
(Dağ başını duman almış..) şarkısı...
O günden müjdecî şu nefti çınar,
Mor gölgeliklerde kaynayan pınar..
Al kan akar yigîit, er kılıncından,
Dünya mı tutuşur Moskof huncından?!
Pembe mâvilikte kuş, kanat sesi,
Ve yamaçta İshak Dede türbesi.
Kapisına sükûn elenir, serin,
Akşamla tutuşmuş minarelerin..
Boşanır ahali camiden bir bir,
Nurdan bir âlemde yıkanır şehir.
Gün sularda renkli tablolar çizer,
Bir atlas boşlukta uyuklar gezer.
Dökülür mevsimin plâtin râru,
Mâvi cebinlikte sükûn yağmuru..
Okunur geçmişten altın yapraklar,
Bir zafer öncüsü gâzi bayraklar..

Samsun : A. Rıza Ergüven

Kayseri Ağzı Kelimeler Üzerinde Araştırmalar

XVIII

Derleyen : K. ÖZYEDEKÇİ

V - Y

Vanılamak	: Kötü sesle fena sözler söyleme	Yalamı	: Sarı çiçekli, yumuşak ve tüylü yapraklı bir nevi ot
Venilemek	: Çenilemek karşılığı bir deyim olup aşığılama bir ağlama da ifade eder	Yalaz	: Alaz
Vira	: Daima, sürekli	Yalbırdak	: Çıplak, yalnız
Vırıvırı	: Geveze, boşboğaz	Yalımsak	: Yal düşkün, görgüsü kıt
Yadırgamak	: Yabansamak	Yalman	: Ağzı geniş ve az derin (Bakır kap için)
Yadırgı	: Yabancı	Yalloz	: Yal (yemek) düşkünü, terbiyesi kıt çocuk
Yağır değgini	: Harman zamanı yağmır yiyen buğdayın unları için kullanılan bir deyim	Yamık	: Eğik (ayakkabı için)
Yağır	: Hayvanlarda hiç bakılmıyan yara	Yamışmak	: Birine dayanarak teklifsizce yangelmek
Yağlık	: Mendil	Yammak	: Eğmek (ayakkabı için)
Yakacak	: Odun, kömür, v. s. yakılacak katı maddelerin genel adı	Yampir	: Bir yana eğik
Yalabıma	: Ufukta görülen parıltı	Yamsalak	: Salak, aptal
Yalama	: Yalamak suretile dudaklarda hasıl olan şişlik	Yanaz	: Aksi tabiatlı, ters huylu
(Yalamık)		Yanğlı	: Sırt
Yalamık	: aşınmış olmuş şey	Yantiri	: Delikanlının gölgesinde geçinen delikanlı
		Yanişmek	: Yüz bulunca yınnaşmak, sırnaşmak

Yapık	: Yazma, kadınların başlarına büründükleri boyalı tül bent	meğe gayet hafif şekilde yağ ekmek
Yapıklı	: Kilibik	Yazgı : Şans, mukadderat, talih
Yapıklamak	: Erkeğin boğazına yapık bağliyerek namussuna taarruz için götürme	Yektelemek : Bir tarafa aksayarak topalliyarak yürümek
Yapma	: İçine iri saman karıştırılarak sığır tersinden yapılan duvarlara yapıştırılıp kurutulan yuvarlak kerpiç	Yelegen : Saatin saniyesi
Yarıktırmak	: Ekili veya dikili bir yerin yolunu bırakarak gelişigüzel bir yerinden çekinmeden yürümek	Yelikmek : Şımararak gösteriş yapmak
Yarma	: Yoğurda katılarak soğuklu aş yapılan kaynatılmadan soku da dövülen ve bulgur değirmeninde çekilerek kırılan buğday	Yelmek : Ağzıboşa koşup yorulmak
Yarmaça	: Yarılıp çekirdeği çıkarılarak kurutulan kayısı	Yelpik : Öksürüklü ve göksü tutuk
Yasan	: Tehlike, felâket	Yeltelemek : Teşvik, tahrik etmek
Yassılmak	: Yere yatarcasına eğilmek	Yemeni : Bir nevi ayakkabı
Yatır	: Evliya	Yemsimek : Hayvanın hafifçe akşamması
Yavısı	: Kenenin vavrusu, samanın ufağı, bir cins aşı	Yeng : Eskiden entari ve cübbelerin kolağzlarının sarkan kısmı
Yaygi	: Yastıkların üstüne örtülen örtü	Yenengeçli (Yenengeli) : Leziz, nefis yemek
Yaylım	: Otlak, yaylâk	Yermek : Beğenmemek, (insan ve yemek için)
Yayma	: Ağzı geniş, yük taşımağa mahsus üçgen şeklinde kıl heğbe	Yersi : Una sinen toprak kokusu
Yaymak	: Otlatmak,	Yersimek : Unun bayatlaması, üstünden yıl geçmiş unda hası olan koku
Yazalamak	: Her hangi bir şeyi gayet ince tabaka halinde sermek, ye-	Yetiklik : Benzeri olmayış
		Yetik : Çok büyük, çok geniş
		Yepelek : Bir nevi ot
		Yegin : "Çok," fazla anlamında biri azlık - çokluk zarfı, edepsiz
		Yiğınlemek : Fazlalaşmak, (yağmur, sel v. s. nin), birine sözle çıkışmak

- Yirik : Bir tarafından bıçakla uzunlamasına kesilmiş
- Yirmek : Bıçakla uzunlamasına kesmek
- Yiti : Asiti fazla yağlardaki acı koku
- Yitiklemek : İtmek mastarının gatlattılmış şekli
- Yitimek : Yağın zamanla acıması
- Yiygi : Hayvan ve insanlar için kışık toptan alınan yiyecek
- Yiv : Yaranın izi, insanın tepesindeki saç kıvrımı
- Yivdin : Cılk yumurta
- Yıkı : Başı boş otlatılan at sürüsü
- Yıllık : Halep çıbanı
- Yınnaşık : Terbiyesi kıt, şımarmış
- Yınnaşmak : Şımarıklık yapmak
- Yoğunelek : Unu kaba elemeğe mahsus tel elek
- Yoklamak : Araştırmak
- Yoluk : Saçları didik dağınık kız çocukları için kullanılan bir aşağılama deyişi
- Yolluk : Düğünlerde karşılıklı gönderilen düğün hediyesi
- Yonu : Tüf (Bir nevi taş)
- Yormak : Tâbir etmek, düğün v. s. gibi merasimler de bir tarafın öbür tarafı fazlaca masrafa sokması
- Yortanlatmak : Tavla v. s. oyunda karşısındakini yenmek

- Yoruşturmak : Tahminde bulunmak, münasip görmek
- Yoşuk : Eskimiş elbise v. s.
- Yoz : Semirtmek üzere beslenmiş sürü
- Yördemsiz : Çocuk olmuyan, el ve ayağı terbiyesi olmuyan
- Yöre : Değirmenlerde taşın etrafa saçtığı un
- Yöreci : Anaforcu
- Yumuş : Buyruk
- Yuvak : Yuğu taşı
- Yuvaklamak : Yuğu taşı ile damları sertleştirmek
- Yületmek : Biletmek
- Yürük : Emsalinden geri kalmıyan ileri giden

Eşref zaman ve eşref mekân

(2 ci sahifeden kalan)
bulacaksın. Sonra yalnız vücut olgunluğu da yetişmez, her hangi bir iş başında veya peşinde bulunursan bulun; şuna, buna bakarak doğruluktan asla şaşmıyacaksın. Her yerde kibar hareketlerinle beraber fitne ve fesattan, kin, ihtirastan, haset ve mürailikten uzak olacaksın.

Devlet ve millet malını kendi malın gibi koruyup kıskanacak, onda yirmi milyon insanın hakkı bulunduğunu bir dakika unutmıyacaksın. Her hangi mevkide olursan ol, kanundan vatandaşlara adalet ve eşit muameleden ayrılmıyacaksın. Tevfik Fikretin Dilile (Hak bildiğin bir yola tek başına olsan da gideceksin.) Sözüün kısıası: Ahlâk devrimini sen yapacak, rehberleri İrfan ve vicdan olan yeni Türk dünyasını sen koruyacaksın.

Ey büyük ümidimiz özü doğru gözü berk Türk gençliği!

Yolun açık, işin rast, Tanrı yardımcın olsun.

19 MAYIS

Yer, demir, Gök bakır,
Gözler, bakar kör, duygular sağır
" Dağ başını duman almış ,
Sürü dağılmış,
Ne çeltik (*) var, ne çoban ...
Fırtına, yıldırım, kan
Ana, baba günü kardeş !
Ho . . günü (**) bu,
Bu bir görülmedik tufan.

Arslan, yatağında
Yaralı yatıyor,
Gemi, ha battı ha batıyor,
" Güneş ufuktan şimdi doğar ,
Hanıya ? gelmedi yâr.

1919 Mayısın 19 u
Kutbun doğduğu yerden
Nuh bir gemiden
Atlıyor batan bir gemiye
Vatan gemiye

Parola ; " Ya ölüm ya istiklâl ,
Dalkılıç geçti başa " MUSTAFA KEMAL ,
Gözlerde fer, göğüslerde imân ;
İşte o İlâhi an
Bütün dağı, taşıyla
Şahlandı Anadolu
Açıldı zafer yolu
Ve değişti Milletin bütün kara talihi
Yeni baştan yazıldı Türkün Şanlı tarihi
Hayat, İstiklâl bizim ; Ölüm, düşmanın oldu
Bu Yurt 19 Mayıs Güneşile kurtuldu

Hamdi ÜÇOK

(Çeltik) Çoban yamağı
(Ho günü) : Karalı, imdat günü

Ulusal Egemenliğin Türk Hukuk ve Adliyesindeki Değeri

Yazan : Enver KIRKER

T. B. M. Meclisinin Başkentimizde 23/Nisan/1920 de açılması vesilesile Millî Egemenliğimizi, en güç şartlar altında bütün dünya'ya kabul ettirmiş olduğumuzdan 23 Nisanla öğünüyoruz. Milletimizin ve insanlığın eşit haklarını koruma hususundaki inan ve kararımızı tazeliyoruz. Bu inanın kaynağını, dayanağını Türk gençliğinin iradesinde buluyor ve güveniyoruz. İşte bu gerçeklerle 23 Nisanı Çocuk Bayramı olarak kutluyoruz.

Tarihî T. B. M. Meclisi ; Büyük harbin sarsıntılarile göçen Osmanlı devletinin çöküntüleri arasında, Türk ün millî benlik ve her alandaki egemenliğini kurtarmıya, milletçe karar vermişti.

Bu karar, milletin kayıtsız şartsız bağımsızlık ve egemenliğini teminden ibaretti. Böylece dış egemenlik bakımından millî misak, iç egemenlik bakımından millî hâkimiyetin temeli 23 Nisanda atılmış oldu.

Başta Atatürk ve eşsiz arkadaşı İnönü'nün milletle beraber yılmak bilmiyen sürekli, ölçüsüz fedakârlık ve kahramanlıklarının mükâfat ve kefareti olarak, Lozanda Türk'ün millî misak ve egemenliği dünyaya tanıttırmak suretile bu karar gerçekleştirildi.

Siyasî, İktisadî ve sosyal alanlarda olduğu gibi, hukuk ve adliye alanında da tam bir egemenliğe kavuşmuş

olduk. Bu sayede ; hükümdar namına hüküm veren şeriye ve yetki, görevleri çok az olan adliye mahkemeleri yanında, yabancı devletlerin Osmanlı devletile yaptığı kaputüler-bağıtlarla temin ettikleri kaputülâsyonlarla kilise, havra ve yabancı devletlere ait konsolosluk mahkemelerinin bulunmaları ve kazai hakkımıza katılmaları, Türk topraklarında hüküm vermeleri kaldırılmış oldu.

Halen ne ferdî ve ne de meslekî hiçbir imtiyaz tanımayan ve hiçbir din ve ırk farkı gözetilmeden Türk topraklarında bulunmanın veya Türk vatandaşı olmanın verdiği hak ve sorumluluk ve haysiyetile Türk milleti namına hüküm vermeye yetkili olan Türk mahkemelerinde dâvaların görülmesi millî egemenliğin, Türk hukuk ve adliyesindeki büyük değerini ve uygulanışını göstermektedir. Aynı zamanda bu bağımsızlığımızın da tam karantisidir.

Türklük için bir zafer ve dünya için bir örnek olan bu kutsal güne kıvanç, gurur ve iftiharla bakarken bugünü bize bağışlayan büyüklerimize saygı, minnet ve şükran hislerimizi tekrarlıyalım.

Türk milletinin istikbal ve egemenliği emanet edilen ve feyzini Türk tarihinin altın sayfalarından ve bugünkü eserlerinden alan, asil Türk gençliğinde, büyük yarınini selâmlıyalım.

Kayseri Üzerine Bir Masal ve Bir Hakikat

Yazan : A. Hilmi KALAÇ

Kayseri üzerine vaktiyle dinlediğim bir hikâyeyi tekrarlıyacağım. Bunun efsane kısmı olduğu kadar hakikat kısmı da vardır. Ve bugünkü şehrin kuruluşu ve gelişmesi bakımından bir fikir verecek mahiyettedir. Her memleketin kendisine mahsus efsaneleri (mythologie) vardır. Nesilden nesile intikal ederek yaşar. Bunlar da az çok hakikat kokusu bulunur.

Efsane şudur :

Kayseri şehri Erciyes eteklerinde, Eskişehir tepelerinde bulunurken, Boğazköprü'den Kızılıрмаğa akan Karasu vâdisi kapalı ve bugünkü ova şimdiki şehri de içine alarak geniş bir göl halinde imiş. Gölün gümüş suları, çepeçevre etrafına dizilen köy ve kasabaların eteklerini yalayarak dalgalandıkça, sakinlerine içten bir gurur ve bahtiyarlık gelirmiş. Şehrin hâkim bir noktasında ve bütün gölü kucaklayan bir tepesinde hükümdarın sarayı bulunuyormuş. Sarayda oturan zamanın kralı arkasında beyaz dağı, önünde mavi gölü gördükçe böbürlenir, "Tanrının verdiği iki niyet bizim yardımcımız oldukça hiç kimse bize el uzatamaz,, dermiş.. Hangi saadet

sonsuz olarak devam eder ? Gel zaman git zaman uzaktan gelen ve ünü her tarafa yayılan (Battal) adlı bir kahraman memleketlerine musallat olmuş. Birer ikişer köy ve kasabalarını alıyor, kaleleri düşürüyor, Erciyes'in mağrur şehrine yaklaşıyormuş. Şehirde endişeler başlamış, yalnız kral tasasız oturuyor ve bir tedbir almıyormuş. Birgün ailesile birlikte sarayın tarasasında oturmuşlar, gölün içi çeken manzarasını, Erciyes'in heybetli duruşunu seyrederek, mest ve mağrur, günü hoş ederlermiş. Adını duyduğu efsane kahramanına kalben âşık olan kralın kızı babasından sormuş :

— Baba çok [şükür halimize, mesuduz, bahtiyarız. Yalnız bir korku içimi kemiriyor. Son günlerde türeyen Battal, gelir bize de çatarsa bu saadetimiz bozular, Allah göstermesin, bu güzel şehrimiz elden gider mi demiş. Kral gülümseyerek :

— Bu dağ arkamızda, göl de önümüzde oldukça kimse bize el uzatamaz. Sonra kulağına eğilerek ve parmağıyle Boğazköprü'yü işaret ederek ilâve etmiş :

— Ta şorada bir ayağı var, orası yufkadır. Biraz açsalar su çekilir,

biz de müttefikimizin birini kaybederiz. İşte o zaman korkarım demiş..

Masalın kahramanı Battal önüne gelen hisarları aşıyor, kaleleri düşürüyor, fakat Kayseri'yi bir suretle ele geçiremiyor. Harple baş gelemiyecğini anlamış. Çünkü dağdan ordu geçmez; göl, şehrin muhasarasına imkân vermezmiş. Kaleyi içinden fethetmeğe karar vermiş. Bu memlekette konuşulan dili iyi bilirmiş, kıyafetini değiştirerek saraya girmek yollarını bulmuş. Çok geçmeden saray gözdeleleri arasına karışmış. Babasının kalesini fethedemediği kızın kalbini fethetmekte gecikmemiş. İki gönül birleşince hangi sır gizli kalır?.. Seveda ateşleri kalenin tunç esrarını eritmiş. Kral kızından Boğazköprü sırrını almış. Battal almak istediğini aldıktan sonra saraydan kaçmış. Şehrin anahtarının nerede olduğunu artık biliyor. Burayı açmak için kendisi gibi pehlivan arkadaşlarını bulmuş. Çalışmışlar, çok yorulmuşlar; amma gedik açmağa muvaffak olmuşlar. Kazmanın açtığı gedığı suyun kuvveti genişletmiş. Irmaklar gibi sular akmış, deniz gibi göl çekildikçe çekilmiş, gölün kapattığı ova tozlu yol olmuş. Battal ordusunun Kale kapusunu zorlamak için mâni kalmamış. Saray entrikalarından ve kral kızının gönül bağlılığından faydalanan Battal, kale'yi almış. Bu suretle Erciyes'in mağrur şehri, içindeki sevgilisile birlikte Battal'ın eline düşmüş.

Hikâye burada bitiyor. Efsane rengi altında bazı hakikatler sezmek mümkündür. Eski zamanlarda Kayseri ovasının bir göl olduğunu ka-

bul etmek hatalı olmaz. Karasu vadisi nihayet bir ihtikâl vadisidir. Bir çok yüzyılların sel ve su aşıntıları, tabii ve jeolojik hadiseler o vadiyi meydana getirmiştir. Bir zaman için iki taraftaki sırtların, ilk teşekkülünde olduğu gibi, birleştiğini farzetsek, Sarımsaklı, Karpuzatan suları Erciyes'in ve sazın kaynaklarından hasıl olan sular toplana toplana yeniden eski gölü meydana getirebilir. Eski zamanlarda mevcut olan gölün çekilme olayı hangi yüzyılda vaki olmuştur. Bunun tayini müşkeldür.

Hikâyenin kahramanı Battal'ın, Kayseri tarihinde yeri olduğu muhakkaktır. Emeviler istilâ hudutlarını Anadolu'nun içlerine kadar uzatmışlardı. O zamanlara rastlayan Battal, Bizanslıların, Sezar'e (Cesarée) uğramış olabilir. Bugünkü mescidi, namını taşıyan bina, bunun ayakta duran şahididir. Battal Gazi makamının diğer türbe ve tarihî kümbetler gibi ovada olmayıpta Eskişehir harabelerinin yanı başında ve sırtta olmasının bir mânası vardır. Bu türbe sahibinin Kayseri'nin hristiyanlıktan müslüman Türk'lere intikalinde emeği geçen bir zat olduğu da şüphe götürmez. Ancak göl efsanesi kahramanı Battal mıdır?.. Yoksa nesilden nesle intikal ederek bizlere kadar gelen hikâyenin daha eski çağlarda Battal'dan başka sahibi var mıdır?.. Efsaneler bir şahsiyet yaratırken kendisine en yakın ve munis olanını bulur. Battal Gaziye öyle bir başarıyı ve sergüzeştî lâyık bulmuş, bir kahramanlık efsanesi yaratmıştır. Kayseri için incelenecek bir konudur.

Kayseri Hakkında Notlar, Vesikalar

Yazan : Naci KUM

Geçen sayılarda menakıbını yazdığım, Ali Nisari'nin oğlu şair BELİĞ'den ve diğer bazı Kayserili şairlerin eser ve hâtıralarından parçalar veriyorum.

Bu parçaları, Şimdi Elâzığ Varidat Müdürü olan Kayserili Nisari oğul-

larından Bay Abdurrahman Nisari elindeki yazma mecmuadan aldığımı evvelce bildirmiştim. Beligden başka adları geçen şairlerin hal tercümelerini başka arkadaşların himmetlerine bırakıyorum...

Şair Belig'den Parçalar

Hatır-ı âlemde nam-ı nîgû kalmamış
Seddolub bab-ı mürüvvet bir düagû kalmamış
Tekye-i âlemde ettim her şüyuhu imtihan
Şemme-i zerk-ü riyadan gayri bir buy kalmamış
Nar-ü bad-ü âb-ı hasret yaktı hâk-i cismimi
Âteşimden dilde rahat didede su kalmamış
Merdüm-i dâna ile cenk eylemekten her sabah
Zal-i dehrin pençeminde bir siyah tül kalmamış
Hep gurur-i saltanatla oldılar kahr-ü helâk
Kasr-ı Kayser pest olub nam-ı Helâgû kalmamış
Sabrın ölçer herkesin gör kim Halil-i Yusuf'e
Çarh icadetmedik vezn-ü terazu kalmamış
Çarecûy oldum tabib-i rûzigâra anda hiç
Dertten gayri dil-i biçare dilrû kalmamış
Sen heman habl-i düaya pek yapış her iş biter
Dime kim bahtımda hayfâ zor-i bazu kalmamış
İzz-ü cah-i nâbehengâm-ı Sipih'r'e ey BELİĞ
Pay-i ikbalde imkân-ı tekâpu kalmamı

Diğeri

Sana ey şeyh dâvay-ı keramet namünasıptır
Erenler Hakka halin söylemez söylerse kâziptir
Senin de taliba her subhadek şem'a çıkarmaktan
Müderri olarak maksudun ihraz-ı menasıbtır
Heveskârı nizam-ı hal olan diller perişandır
Cihanda terk-i matlap eyleyen re'yinde saibdir
Eğer çi ilm-ü devlet cümle matlapı müreccahtır
Veli Hakka takarrub eylemek aksal metalıptır
Şeb-i hicrinde mümkün mi BELİĞ'e etmemek girye
Garibe vakt-ı şam erdikte şad olmak garaibdir

Diğeri

Bilmeyen sîrr-ı kazayı der-i pasaya düşer
Kismete kanî olan dergeh-i Mevlâya düşer
Hak kefil oldu kulun rızıkına halkeylemeden
Bunu fikretmiyen endişe-i ferdaya düşer
Kendü kenduye gelür kismet olunca devlet
Vaktını gözlemeyen yok yere kavgaya düşer
Gam-ü tertb-ı hisimla geçirür evkatın
Her kimin kim hevesi mansıb-ı Dünyaya düşer
Ey perî ruyini gösterme dil-i şeydaya
Seyreden hüsnünü Mecnun gibi sahraya düşer
Bahr-i eşk icre gönül zülfüne meyletse ne gam
Sarılıb mar'a o biçare ki deryaya düşer
Ey BELİĞ etmeyen her emrini Hakka tefviz
Hazer etsün ki anın fırsatı âdaya düşer

Beliğ'in, kardeşi Fazıl Sanî şöhretiyle anılan Seyid Mehmed'in ölümü dolayısıyla yazdığı mersiyesi

Seni bilmem hicveylesem ey dehr-i denî
Haksâr eyledin ol gül gibi nazik bedeni
Hun-i hasretle yine eyledin ey düşmen-i can
Çeşme-i ehl-i dili menend-i Akîk-i Yemenî
Ettin Erbab-ı dilin yine derunun pür nar
Kılmadın havf ki sūzan ede âhiyle seni
Kanda bir ehl-i dili zevk-ü safada görse
Sâyedersin ki perakende ola encümeni
Keştegir-i ecele yine ianetler edüb
Hakmâl etmeğe sâyettin o vech-i haseni
Yâni ol Fazıl - ı Sanî'ye edüp kasdı helak
Gül gibi sine-i erbab-ı dili ettin çâk

Kârı olmuştu tevazu ulema zade iken
Ketm-i Hak etmedi hiç hizmet-i fetvada iken
Meyve-i ilm-ü kemali ile pür idi cihan
Bağ-ı âlemde dahi serv'veş azade iken
Fukara müşkilinin halline olmuştu mukîm
Neşr-i ilmeyleyidi yine bu esnada iken
Başladı hayrile yâdetmeğe şimdi herkes
Neyleyem bilmediler kadrini Dünyada iken
Lutfile bakar idi hâkile yeksan olana
Kadr-i Harşid gibi Çarh-ı muallâda iken
Hasılı vâfına bir veçhile yoktur imkân
Olsa her mevsim eğer cism-i nizarımda zeban

Eyleyüb taze iken kesb-ü kemâle agaz
Az vakıta Pederi rütbesin etti ihraz
Bî sebek eylemedi kimseyi hiç azürde
Haline göre edüb herkese lutf-ü ızaz
Merd-i yek'fen gibi her fende rüsuhu varidi
Hüsn-i tabirine " ahsentü " deridi icaz
Tab'ı sâfi idi âyine-i İskenderden
İlm-ü irfanına Umman idi dersem yine az
Sen de ey Çarh-ı cefa pişe gel insaf eyle
Var mı anın gibi bir ilm-ü hünlerle mümtaz
Böyle bir zatı nice hâk ile yeksan ettin
Kendini lâıyk-ı düşnam-ı her insan ettin

Çün BELİĞA bu imiş gayet-i takdir-i ezel
Ah-ü zar yerine eyle düasını bedel
Kiminin ömrünü efzun kiminin az etmiş
Bilmeziz aslını " lâ yüsel-ü amma yefal "
Sanma bir kimseye bakî ola bu bezm-i cihan
Vakti geldikte sunar zehrini sakî-i Ecel
Ruz-ü şeb ana heman hayır düamız oldur.
Ki Cinan eyleye kabrini Huda Azze ve Cell
Yerde yattıkça o gülberk-i vücudu etsin
Matar-ı rahmetini üstüne Mevlâ münzel
Ede bakîlerine ömr-i ebed erzanı
Son nefes cümlemize ide refik îmanı

Kayseri Çocuklarının Mahallî Oyunları

III

Derleyen: Kâzım ÖZYEDEKÇİ

Kazankup

Hem kızların hem de erkek çocukların oyunudur. Bir duvar dibine el topunun girebileceği büyüklükte ve çocukların adedi kadar çukur eşilir. En ortaya da diğerlerinden biraz daha büyükçe bir çukur daha eşilir. Bu çukurların adı (Kazankup) tur. Diğer çukurlar taş tutuşularak çocuklar arasında taksim edilir. Geriye bir çizgi çizilir. Taş tutuşularak biri ebe yapılır. Ebe, O çizgiye çömelerek topu çukurlara doğru yuvarlar. Top kimin çukuruna girerse o, gelir ebenin omuzlarına biner ve top, başka bir çocuğun yuvasına girinceye kadar oturur. Eğer yine kendisininine girerse ebe bir çimdik basarak :

— Bir oğlun oldu yahut, bir kızın oldu der.

Üsttekinin

— Haberim var demesi lâzım.

Uzun Urgan

Hem kızların hem de oğlan çocuklarının gerek ayrı ayrı, gerekse birlikte oynadıkları bir oyundur. Oyun oynayacak çocuklar el ele tutuşarak dizilirler :

Uçlardan birine, baş olan bir çocuk, diğerine de ikinci baş olan bir çocuk geçerek tutar. İki baş, karşı

Eğer top, ebenin yuvasına girmişse

— Alttan üst derler ve üstteki ebe olur ebe, bu defa onun omuzuna biner. Eğer top ortalıktaki yuvaya girmişse :

— Kazankup diye bağrışır ve kaçırlar. Ebe, topu hemen alarak birisinin arkasından atar. Top eğer o çocuğa değmişse ebe, daha önce kararlaştırılan ceza ne ise, (binmeli) veya (davul dövmeli) ona göre o çocuğa binerek veya sırtına davul dövüyor gibi

— Dan du du dan dan diye vura vura kaleye kadar getirip bırakır ve çocuk ebe olur. Top değmemişse ebe, topun arkasından koşarken, diğer çocuklar da gelir kazankup'a ellerler ve ebe yine ebe olur ve oyun bu şekilde devam eder gider.

karşıya gelecek şekilde çocuklarla bir daire çevirirler o zaman bu iki baş çocuktan biri sorar :

Birinci — Uzun urgan ?

İkinci — Lebbik çoban

Birinci — İneğin hangi dağda yayılır ?

İkinci — Alıdağında.

Birinci — Ne yer ne sıar ?

İkinci — Hurma yer altın sıar.

Birinci — Neyinen (ne ile) varalım ?

Bu soruya ikinci baş çocuk, ne isterse onun adını söyler. O zaman birinci baş çocuk, söylenen şeyin taklidi sesini, diğerleriyle beraber çıkararak, ikincinin koltuğu altından geçerler. İkincinin arkasında bulunan çocuğun yüzü ters tarafa döner. O zaman birinci baş çocuk :

Tü tü ! Anam, babam gâvur olmasın diye tükürür.

Bu defa iki baş yeniden karşılıklı söyleşmeye başlarlar. Birinci başın :

— Ne ile varalım ? sorusuna, ikinci

— Trenle, derse o zaman birinci ile beraber öbür çocuklar trenin sesini çıkararak koltuk altından geçerler.

Bu defa, yüzü arkaya dönüp kolu bağlananın arkasındaki çocuğun yüzü ters tarafa döner ve o da öbürü gibi söylüyerek yere tükürür. Oyun diğer çocukların hepsinin yüzleri öbür tarafa dönene kadar bu şekilde devam eder. Ve her çocuk önündeki yüzü dönük çocuğun koltuğu altından geçerek kendisi de dönmüş olur.

Yüzü dönecek çocuk kalmayınca iki baş, çocukları o halde bırakarak biraz uzağa gider ve bir taşın üstüne, çocukların sayısı kadar, tükürükle şekiller çizerek beraberce o şekilleri adlandırır. Biraz ileriye de birbirine biraz uzak iki daire çizerek. Bunlardan çocuklara daha yakın olan ilk daire (cehennem)i, ikincisi de (cenneti)i temsil eder. Bu işler yapılırken elleri bağlı olan çocuklar mütemadiyen :

— Tü tü !.. Anam babam gâvur olmasın diye tükürmekte ve söyle-

mekte devam ederler.

Başların işleri tamam olunca ilk çocuğu şekillerinin başına çağırarak içlerinden birini beğendirirler. İki baştan biri, çocuğun bir kolundan, diğeri de öbür kolundan tutarak o şeklin adı ile beraber :

— Anan (küpe), baban küpe, sen de olmuşsun bir küpe. Pırrr cennet kapısına diyerek sağa sola salladıktan sonra bırakıverirler.

Kurtulan çocuk bir yerde durur ve bekler. Sıra öbür çocuklara gelir Onlar da sırasile aynı şekilde, elden geçtikten sonra iş, çocukların Cennetlik veya Cehennemlik oluşlarının belli olmasına gelmiştir. Bu defa da ilk çocuk yerde bağdaş vaziyeti kurarak sağ elile sağ ayağının baş parmağından ; sol eli ile de sol ayağının baş parmağından tutar. İki baş çocuk, bu çocuğu koltuğundan tutarak dairelere doğru götürürler. Eğer çocuğun eli ilk daireye yani Cehenneme varmadan pırtarak ayağı sarkacak olursa o, muhakkak Cehennemliktir. Onu cehenneme götürür ve sorarlar :

— Yerden misin. Gökten misin

Eğer çocuk

— Yerdenim derse yere yavaşça bırakırlar. Yok eğer

— Göktenim derse havaya kaldırarak sertçe bırakır ve diğer çocuğu almiya dönerler.

İkinci çocuk, ayak parmağını bırakmadan Cehennemi geçerse o cennetliktir. Cennet'e varılınca bu defada ona sorarlar :

— Kapıdan mısın, peceden misin(*)

Eğer çocuk

— Kapıdanım derse biraz kuvvetlice ileri fırlatırlar,

— Penceredenim derse yavaşça atarlar ve oyun geride çocuk kalmayınca kadar bu şekilde devam eder gider.

(*) Pece : Pencere.

ALLAH'A SESLENİŞ

*Geldim ; İşte yalansız, riyasız ve gerçek
Bekleyişin azabı, usandırdı beni,
Göster ki yol gideyim artık bu son istek
Aıyor Kaptan, tayfa ve gemilerini.*

*Seslendiğim kubbeler, cevapsız bıraktı
Duyduğum seda, meğer benim feryadımı,ş,
Yol gösteren yıldızlar boşluklara aktı
El uzattığım dalda kalmadı tek yemiş.*

*Gitmek artık bu yerden, gitmek bir yerlere
Hâlâ satlık pazarda insan hürriyeti,
Bunca yıldır bekledim fecri gâlan yere
Merhemsiz kaldı yaram, kapanmadı gitti.*

Hüseyin ULAŞ

Bugünkü Şiirimizin Ana Konuları

IV

İmgede yaşatılan Ülkeler

Yazan : İ. Zeki BURDURLU

Geçen sayımızda hürriyet konusunu ele almıştık. Bu yazımızda da gene aynı konuyu başka bir açıdan görerek inceliyeceğiz. Bu bir bakıma, şairin hülyalarındaki hürriyettir. Zamana, yere ve madde dünyasına isyan eden, "dar hendese," den bakan bir hürriyet... Sanki, şair, yer yüzünün esiriymiş gibi ondan uzun uzun şikâyet eder. Bir çok yönlerden yaşayışını, çevresini beğenmez. İmgesinde yarattığı memlekete, o memleketin kucakladığı hayata koşmak, susuzluğunu orada söndürmek ister. Gene bir bakıma, bu, bir hoş duygu ve hoş bir imge kurmadır. İnsanın, önüne set çekilmez her isteğine, doymak bilmeyen özleyişlerine nasıl bir karşılık bulmalı ? Bu, hayat çerçevesi içinde mümkün olmayan bir şeydir. Bu bakımdan şair, elbette ki, kafasının kurduğu dünyaya can atacak, ona doğru uçacaktır.

Hayat problemleri gerçekten sert bir olgu mudur ? Bu konuyu incelerken bu hususu düşünmek doğru değildir. Şu bir gerçektir ki insan, yaşayışının üstünde, olağanüstü bir hayat ister. Bu isteyişlerin sonucu olarak, sanatta derin yankılar bırakan eserler meydana gelir. Resimde olsun, müzikte, edebiyatın her dalında olsun bu ruh durumunun belirli hali eser olarak meydana çıkıyor.

Yeni şiirimizde, son yıllarda bu konu altında toplanan şiirler az değildir. Genç şairlerimizin çoğunun eserlerinde, böyle imgede yarattıkları ülkelere koşanlar var. Orası öyle bir diyardır ki insana hiçbir yaşama ağrısı, çile çekirtmez. İstek, anında muradına erer. Yer ve gök emre âmade... Tabiat istenilen şekilde döşenmiştir. Sevgililer, insan doyuran her çeşit güzellik, her adımda insanın emrini bekler. Tıpkı masalların bol imkânları gibi... Tamamiyle imgede yaratılmış bir ülke.

Böyle bir konuda şiir söylemek doğru mudur ? Bu soruya cevabı okuyacağımız örneklerden alalım. Şiirin sınır tanımayan konularına, temalarına karışacak değiliz. Şiir, tam ödevini, kendi özellikleriyle yapıyorsa, hiç bir söze meydan vermiye hakkımız yoktur.

Divan Edebiyatımızda, divan şiirlerimizin yarattıkları, dünyayı bu, bazı özelliklerini söylediğimiz hür dünyadan ayırmak gerek. Ele alacağımız iki dünya görüşünde birbirine zıt düşen yönler vardır. Bu sebeple bu konuyu Divan Edebiyatımızla başlamış saymıyacağız.

İmgede yaşatılan ülkenin ilk örneğine Ahmet Haşimde rastlıyoruz. Ahmet Haşim "O Belde," şiirinde tasarlattığı yeri övmekle, kendi dünyasının bazı kusurlarını saymış olur.

Oraya karşı duyduğu büyük özlem gerçek dünyayı gözden düşürür. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, "Erenlerin bağında", böyle bir ülkeye gidip, her şeyden hoşnut kaldığını anlatır durur. Birçok romanlarımızda, Tanzimattan bu güne dek şiirlerimizde bu başka dünya hürriyeti zaman zaman, her şiirde kendini gösterir.

Bu yazımızdan önceki yazılarımızda yere, toprağa, insan hürriyetine bağlılığın gerçek eserlerini gördük. Bu yazıda vereceğimiz örnekleri diğer örneklerle zıt olarak mütalâa etmemeli. Çünkü şair, böyle bir hoş duygu ile ne memleketi, ne de oturduğu yurdu inkâr etmek istiyor. Bu, sadece, hoş, insanı bir an doyurucu olan bir imge kuruştur.

İşte Sabahattin Tahsin Teoma'nın "Liman" adlı şiiri :

Bir liman bilirim, hasretli yelkenler
şişer, söner,
Dalga bilmez sahile niçin geldiğini;
Daima uzamaktan gorulmayan mesafeler
Bihaber yaklaştırdığından kime, kimi

Bir liman bilirim bahar hasret çeken,
Yorgun gölgesinde beklerim;
Ben dalgasından habersiz dalgası
benden
Kırpiklerinle kapanmış bir liman
bilirim. (İstanbul sa : 8)

Şair, kendi bildiği bir limanı çiziyor. Sade hayal ve imaj. İşte gene aynı şairin "Mesafesiz Yolculuk", şiirinden bazı mısralar :

Bana yol diye bıraktığın şu beyaz
köpüklü su
İçimde çıplak bir esir gibi peşinden
gitmek arzusu

Gözlerimde erguvan saçlarıyla senin
yosunlu uykun
Artık benim kalbimdedir yükün,
tayfan, yolcun.
(Ulus Gü. Sa. sa. : 69)

Sabahattin Tahsin bu konular üzerinde fazla duran bir şair. Onun şiir özelliğinin bir yönü de fazla hayali oluşu teşkil ediyor. Sembolizmi hatırlatan şiirleriyle muhayyilemize sesleniyor. Şu "Özlediğim Ada", şiirinde, şairin istediği adayı görelim :

Tanrım,
Gönder beni özlediğim adaya...
Orada kıyılara çarpsın mert dalgalar,

Fırtınalar
Şarkı olsun dallarında ağaçların.

Götürsün bahtıyarlığımı uzaklara
Akin akin giden bulutlar...
Gece ışıklansın denizlerde,
Günler hâtıradan güzel olsun.
Ve bir sabah usansın gönlüm inzivadan;

Ufuklar martılara müjde versin
Getirsin özlediğim insanları
Her şey unutulsun;
Unutsun hâfıza
Zincire vurulmuş zamanları.

(Âdil Sağıroğlu, Ulus, Gü. Sa. sa. 49)

Yusuf Mardin, "Uzak İklimler", in özlemini çekiyor :

Mademki hayatın sonu boştur :
Gitsek uzak iklimlere artık;
Alsın bizi gül rengi bulutlar,
Sürsün yedi kat göklere rüzgâr;
Gökler ki ta Allaha kadardır,
Gitsek bizi râmetse büyük sır.

Yoktur, ne hayal, şüphe, karanlık,
Yoktur, ne ümit orda ne korku;
Gitsek uzak iklimlere doğru,
Mademki hayatın sonu boştur.

(Çınar sa : 2)

Ziya Osman Saba, imgesinde yarattığı yerde günlerin doyurucu geçişini duyuruyor :

Orda belki bir adada
Geçiyor özlenen günler
Geliyor ta uzaklardan
O Benim olan diyardan

Kulağıma kadar sesler,
Ve içimden diyorum ben,
Geçiyor ruha denk günle,
Yalnız renk ve ahenk günler...
Bir titreyişle arada
Sesleniyor bir çingirak
Her ses uzak, uzak, uzak..
Her ses sanki bir gülüşdür,
Her ses şarkı ve öpüştür.

(Sebil ve Güvercinler : 51)

İşte Halit Asım'ın kurduğu "Hayal Şehir", :

Bozuldu ruhun yugası
Şimdi odur kanat çırpın.
Kuşların ölüm duası,
Bu yakınlarda dugulan.

Ruhların gittiği yere,
Kuruldu bir hayal şehir.
Yumulan altın gözlere,
Geceden şarkı ve şiir. (Ömür sa : 17)

Zafer Arıkbağ, "Özlediğim iklim", de özlediği yeri belirli, kendisini çeken yönleriyle beraber söylüyor :

Oranın baharı bambaşkadır,
Ve göz kırpan yıldızları,
Yalnız omuzlarında desti,
Şarap taşır Orşelim kızları.

Orda cenup, ve
Portakal kokar bahçeler,
Orda sayısız da olsa,
Parlaktır geceler... (Şadırvan, sa : 6)

Nüzhet Erman, "Gözlerimde Tutuşan İklim", de ayrı bir imajla başka bir diyar canlandırıyor :

İlık bir öpücüğün izleri var sulara,
Sarmış sanki bir kanat sesi engini

Gök papatya denizi, mavi bahar
sulara
Gözlerimle cenubun öpüyorum rengini
Dinlenir yapraklarda, ufkumda bil-
lûrlaşır,
Aydınlık kumsallardan gelen dalga
sesleri.
Ve tasasız uykular, bâkir rüyalar
taşır
Bahçelerde suların eriyen nefesleri.
(Yeşil sa : 21)

Zafer Arıkbağ'ın "Hicret",i de bir hayal dünyasına hicretten başka bir şey değildir :

Gidelim sevgilim bizi bekliyor,
İstiva ötesi esrarlı medar,
İnsan zevklerinin en iyisini
En güzelini orada tadar.

Orda dallarında çatlar meyvalar,
Renksiz bir buğuyla örtülü sema,
Ve yalnız sevgilim yalnız orada,
İnsan bir rüyayı yaşar daima...

(Şadırvan sa : 8)

Şu gördüğümüz örneklerde imgede yaşatılan ülkelerin doyurucu güzelliğini birer birer sezdik. Bu yolda örnekleri daha çoğaltabiliriz. Ceyhun Atıf da, Emin Ülgener'de, İskender Fikret Akdora'da bu temalar üzerine işlenmiş şiirler var.

Yeni şiirimizin geniş, konu bolluğunda her ele alınan temanın iyi bir sanatçılıkla işlendiğini açık olarak görüyoruz. Böylesi şiirler, bir ruh durumunun görülen yankısıdır, Çevremizi bir an için unutup, hoş bir duygu akıntısına dalmak, saatlerimizin geçici sertliğinden hiçbir iz bırakmıyor.

Gençlik Sayfası

BİRAZ DA SEN BENİ SEV

(Fantazi)

Ali Can Işılman'a

A benim kuş bakışım,
Ahu ceylân sekişim,
Anadan inci dişim,
Biraz da sen beni sev...

A benim vefasızım,
İçimde ağrım, sızım,
A benim güzel kızım,
Biraz da sen beni sel...

A benim gül kokulum,
Kapunda köle kulum,
Boynunda kalsın kolum,
Biraz da sen beni sev...

A benim melek yüzlüm,
A benim melek sözlüm,
A benim doğru özlüm,
Biraz da sen beni sev...

A benim tek meleğim,
Hercai keleşim,
A körpecik bebeğim,
Biraz da sen beni sev...

A benim küçücüğüm,
Gülden konca çiçeğim,
Yoluna öleceğim,
Biraz da sen beni sev...

A benim tesellim kız,
Ufkumda doğan yıldız,
Gönlüm harap ve ıssız,
Biraz da sen beni sev...

A benim tatlı dillim,
A benim ince bellim,
A benim pamuk ellim,
Biraz da sen beni sev...

A benim küçük kuşum,
Baharım, yazım, kışım,
Âştan dönüyor başım,
Biraz da sen beni sev...

A benim tek sevgilim,
Bak kalbim dilim, dilim,
Başka söylemez dilim,
Biraz da sen beni sev...

A gönlümün çırası,
Şimdi geldi sırası,
Sil benden keder yası,
Biraz da sen beni sev...

Yeter İŞİTMAN yeter,
Aşkın ateşi tüter,
Hasret ölümden beter,
Biraz da sen beni sev...

A. İŞİTMA

Erciyes

Sanırsın şu dünya kendine dardır
Sana âşık olan yârin ak kardır
Seni bilmiyenler mutlaka kördür
Damla damla erir karın Erciyes.

Göklere değen volkanlı başın
Asırlarla yarış etmiştir yaşın
Neş'e vericidir toprağın, taşın
Burcu burcu tüter gülün Erciyes.

Yaşar CAVCAV

Engin Ufuklar Yolcusuna

Hatice Tan'a

Ufuklar aşarken gözlerin yaşla dolsun
Kalbinde zaman, zaman kanadıkça yaralar;
Sevgilim! Git gülerek, yolların açık olsun,
Atsın kalbinde sevgi, boşalsın hâtıralar.

Ufukları aşarken saçlarını çöz bırak
Omuzdan bir omuza dalgalanıp dağılsın.
Sen, dağların ardında; ben böyle senden uzak
Gönlümde açan gonca, senin açılmış yasin.

Ahmet GÜNDEN

19 Mayıs'a Beyitler

Çıkmışta gelirken o güzel tekne boğazdan
Güldük o günün biz ki bütün verdiği hazdan

Dalgın atılırken denizin kollarına
Kalblerse inanmış doğacak hür yarına

Ufkun sona ermez görünen perdelerinde
Genç Türkiye doğmuştu zafer bahçelerinde

Mevsim yeniden açtı bütün güllerini
Kırdık diye bizler feleğin tellerini

Bir martı uçurduk ağaran fecre karşı
Söylendi melekler bize efsun dolu marşı

Kalbler oluyor sanki umut dolu bir kap
Gök şimdi donanmış ve dökülmüş yere
mehtap

Gençlik! bu güzel gün yaratılmış sana
kandan

Ey TÜRK! öleceksin bu vatan uğruna
candan

Recep TEKMEK

Küçükler için :

Bayrağa Maniler

Kılıç, kalkan ognadım,
Zafer nedir? Soyladım; [1]
Elimde hilâl bayrak
Kit'aları boyladım!..

Can attım kızıl kora,
Gelmedi gücüm zora,
Sökemez bayrağımı
Ne fırtına, ne bora!..

Yerden göklere aktım,
Çarpışıp, şimşek çaktım
Aldım ayda yıldızı
Şanlı bayrağa taktım!..

Kılıcın kessin diye,
Parlak güneşin diye,
Bayrak diktim burçlara
Rüzgârla essin diye!..

Kaç şehidim can verdi,
Gazilerim kan verdi,
Bayrak, Türkün elinde
Ebedî sırta erdi!..

— ÖCAL —

[1] Soylamak : Aslını aramak.

Göz Yaşlarım

Ben doğdum oda aktı,
Dinmedi bir gün neden?
Ateşi kalbim yaktı;
Dinmedi bir gün neden?

Sızarak aktı her dem,
Bulamadım bir merhem;
O aktı arttı elem,
Dinmiyor bilmem neden?

Dinmiyor, dinlenmiyor,
Başımdan da inmiyor;
Artık yeter denmiyor,
Dil tutup bilmem neden?

Bazan akıyor deli,
Oluyor bahar seli;
Bilmem nedir emeli,
Çağlayıp akar neden?

Yirmi yıldır suluyor,
Kalbimi ıssız çölü;
Gönlüm virâne oldu.
Rahum yaşıyan ölü!..

Kâmil ARI

ERCIYES

Sayın Hocam K. Özyedekçiye Hürmetlerimle
Yükseğinde karlı yerler
Engininde gönül eğler
Senden ayrılanlar negler
Ah! Erciyes ah! Erciyes

Başın her dem damanlıdır
Büyük ismin fermanlıdır
Soğuk suyun dermanlıdır
Ah! Erciyes ah! Erciyes
M. Erol Beyzadeoğlu

ACABA?..

Bir hercai dilberdir rastlanmamış eşine
Gonca gülü varmıdır?

Acaba gûy kalbinin ayrılık ateşine
Tahammülü var mıdır?

Sorarım sevgiliye: Gül aşkımızın sonu
Hakikaten har mıdır?

Sevgi denen kor ile bir anda kalbi yakan
Sahiden hep yar mıdır?

Söylendiği gibi de, bütün gençlik çağları
Birer ilkbahar mıdır?

Anlıyamadım gitti... Sevgilimin ruhu da
Başka bir diyar mıdır?

Yunus Vehbi ÖZULU

S o ğ u k D e s t a n ı

Yazan : Mehmet YILMAZ

Bu zamana kadar benzeri görülmemiş bir soğuk dalgası bu yıl yurdu kasıp kavurdu. Bağ ve bahçelerde meyva namına bir şey bırakmadı. Çiftçi ve köylümüzün büyük zararları oldu. Geçimi bağından veya bahçesinden çıkacak hası-lâta bağlı nice fakir yurttaşın hali cidden acınacak bir duruma düşmüştür. Yüreğine işliyen bu acının sızısını dile getiren Avanos'un Genezin Köyünden Mehmet Yılmaz'ın yaktığı destanı okuyucularımız aşağı-

*Bu zulüm milletin belini kırdı
Yaprağı çiçeği yerlere serdi
Bağı bostanı kurutmak derdi
Feleğin sillesi böyle mi olur*

*Tarlada ekinler hep göcek göcek
Ağaçlar uyanıp açmıştı çiçek
Kalmadı kısmet durman ağlayın
El ele verip buradan göcek*

*Bitmez bu sene bağlarda üzüm
Doğrudur kardeşler söylenen sözüm
Yazıyor kalemim ağlıyor gözüm
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Bahçeler bağlar destan dillerde
Ötmez oldu bülbül şimdi güllerde
Kuşlar yuvasını bozdu dallarda
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Boş kaldı bağlarda sergi yerleri
Macir olur köylü tutar yolları
Her köylünün şair oldu dilleri
Elleri koynunda kalan köylüler*

gıda bulacaklardır.

Bugüne kadar destan yakma nedir bilmediğini söyleyen Mehmet Yılmaz'ın ilk yazdığı bu destan, köylümüzün ruhunda gizli fitrî hassasiyetin en güzel örneğidir. Hüznünü, aşkını, ıstırabını ifade de onun o engin ruhunun azıcık ürpermesi yetmektedir. Onun o kaba saba elbisesinin içinde öyle rakik, öyle hassas bir kalbi varki l.. Bir defa o kalb çarpıya, o engin ruh kabarmıya görsün...

*Simsiyah oldu yeşeren dağlar
Gülünü kaybetti o bülbül ağlar
Bellenir mi gayri üzümsüz bağlar
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Durmuyor kalemim yazarım yine
Ne ağlarsın sen ey koca nine
Görölmüş değil böyle bir sene
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Yerler çatlamıştı düzde ovada
Uçamaz oldu bak kuşlar havada
Dondu yumurtası dalda yuvada
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Oldu bu bir zulüm köylüyü yıkar
Yataktan kalkan havaya bakar
Boş kaldı bağlar bekçiler çıkar
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Döküldü çiçekler boş kaldı dalı
Kendine yetermi arının balı
Ne olur bu sene köylünün hali
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Ziraat Vekili gezsün dağları
Seyretsün etrafı görsün bağları
Felek ağlattı bütün köylere
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Tahsildar çıkmış köylerde gezer
Üzümsüz bağların vergüsün yazar
Bu sene köylerde kurulmaz pazar
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Semayı sardı da bir beyaz çadır
Yalvarın Allah'a bu afat nedir
İlkbahar çektiirdi köylere ecir
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Sıcaklar çöktü bağlar uyandı
Meyvaya üzüme köylü güvende
Mart ayı değil dert ayı derler
Orta Anadolu yasa boyandı*

*Bu ne zu'umdur ibret alalım
Kendi hatamızdır kardeş bilelim
Ağlamak günüdür nasıl gülelim
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Sayarlar ecdadımız april beşini
Emsali görülmedik yaptı kışını
Zehirledi köylünün bütün aşını
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Köylüler derdini kime ağlasın
Sormayın halini nasıl söglesin
Yandı bağları gülmek neylesin
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Bağlarda çubuklar sarı su saçar
Gören köylüler ağlayıp kaçar
Geçimden aciz kaldılar naçar
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Hisabın bilsem yazsam sayısın
Yarı kalmamışki kalan büyüsun
Zavalh köylüler nasıl uyusun
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Hastalık değilki getirsek doktor
Allah'tan geldi çaresi yoktur
Avanos Genezin simsiyah yandı
Neşehir, Ürgüp hada pek çoktur*

*Açın tarihleri olmuş mu böyle
Kaç sene yaşadın bilersen söyle
Ekilmiş yokki geçinsin neyle
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Hanıya üzümüm simsiyah bağlar
Dökölmüş meyvası dalların ağlar
Seni görenler kara yas bağlar
Elleri koynunda kalan köylüler*

*İlkbahar ayında nasıl kış oldu
Açan çiçekler hayal düş oldu
Erzincan felâketine bu da eş oldu
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Bellegip budayıp verdiler emek
Nasip olmadı üzümün yemek
Bundan sonra gayri bağcıyız demek
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Yataкта yatmayıp fırlayıp kalkan
Çubuktan çubuğa eğilip bakan
Gözleri yaşı çağlayıp akan
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Koca Kayseri sanı geliyom
Dert treni oldum dertler alıyom
Âşık oldum söylemesin biliyom
Elleri koynunda kalan köylüyüm*

*Kimdir burada derleyen bunu
Bastırmak istiyom göreyim onu
Kırılsın kalemim bitmeyen sonu
Elleri koynunda kalan köylüyüm*

*Açma efendi köylü yarasın
Varmı çaresi sargı sarasın
Neyle verecek panga parasın
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Hanlarda köylüler mahsun yatıyor
Sordum halini derdim artıyor
Mahvoldum diye yaka yırtıyor
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Arzettim halimi bilirmi eller
Yoksa bu adam delimi derler
Çağırıştır evde o gonca güller
Elleri koynunda kalan köylüler*

*Matağı olanlar yükünü yükler
Geldim buraya size büyükler
Altı nüfus var yolumu bekler
Elleri koynunda kalan köylüyüm*

*Söyleme gayri sen Mehmet Yılmaz
Ağlatma köylüyü gidenler gelmez
Boş kaldı gayri küfeler dolmaz
Elleri koynunda kalan köylüyüm*

“Destan-ı Ahmet Harami,”

Yazan: Hikmet DİZDAROĞLU

Dil Kurumunun verimli ve faydalı çalışmaları, bize, her yıl birkaç değerli eser kazandırmaktadır. Kurumun yardımı ve sayın Talât Onay'ın eliyle yayın alanına çıkan “Destan-ı Ahmet Harami” (1) bunlardan biridir.

Kitap, bir tesadüfle yazarın eline geçmiştir. 1928 yılında Bolu'ya gittiği zaman, Belediye Başkanı, kendisine eski bir mecmua veriyor. Bu mecmuanın içinde, yazma olarak, sekiz ayrı kitap ve risale vardır. Bunlardan biri de, işte bugün kitap halinde elimizde bulunan “Destan-ı Ahmet Harami” dir. Yazarın işaret ettiğine göre, eser, gayet okunaksız bir yazı ile yazılmıştır. İmlâsı “muttarit değildir”, . Fakat, asıl dikkati çeken tarafı, kelimeleridir. Çünkü, bu kelimeler, hem eski Türkçenin tanıklarındır, hem de “birçok kelimeler bugünkünden başka bir mânâ taşımaktadır.”

Eserin hangi tarihte ve kim tarafından yazıldığı bilinmiyor. Çünkü destanın son kısmı yoktur, kopmuştur. Hattâ destanın bazı yerlerinde de, olayların akışına ve mânâya bakılırsa, noksan olan ve sayısı bilinmeyen beyitler de vardır. Bununla beraber, kullanılan kelimelerden ve üslûbundan, destanın, XIII. yüzyılda yazıldığı sanılıyor. Sayın Talât Onay'ın düşüncesine göre, “Destan-ı Ahmet Harami,” “Süheyl-ü Nevba-

har,” ile birkaç noktada benzerlik, hattâ “lisan ve üslûpça bir ayniyet arz etmektedir.”

Destan, bir mukaddeme ve altı “meclis,” ylni bölümden ibarettir. konusu kısaca şudur :

Birinci meclis : Ahmet Harami bahadırların bahadırı bir haramidir ve, sihir ilminde de mahirdir. Bağdat hükümdarının zengin bir hazinesi olduğunu öğrendi. Dokuz arkadaşile birlikte, gizlice, Bağdat'a gitti. Bir gece hazineyi soydular. Fakat, çaldıkları şeyleri kaçırmak mümkün olmadı : Meçhul bir el dokuz kişinin kafasını uçurdu ; Ahmet Harami de başından yaralı olarak, zor kurtuldu. Bu meçhul şahıs kimdi ? Hükümdarın kızı Gülendam ! Ahmet Harami buna öğrendi ve yemin etti : Kendi-ne ve arkadaşlarına yapılanların öcünü alacaktır. Ertesi gün hükümdar vakadan haberdar edildi. Hazineyi saydılar herşey tamam. Hükümdar halka ilân ediyor : Bu kahramanlığı kim yaptıysa kendini tanıtsın ne isterse verilecektir. Fakat, bu tek-life uyan kimse çıkmadı,

İkinci meclis : Yaralanan ve arkadaşlarını kaybeden Ahmet Harami, mağarasına döndü. Bütün mallarını topluyarak Kırım'a gitti. Elindekileri satıp başka şeyler alarak, bezirgan kılıgiye, Bağdat'a döndü. Saray Kethudasının yardımı ile, hükümdarın huzuruna çıktı. Sevgisini

kazandı ve sarayda bir görev aldı. İş bununla da kalmadı ; hükümdar, kızı Gülendam'ı ona vermeği kararlaştırdı. Ama, Gülendam, “Hoca,” denen bu adamın, elinden kaçırdığı harami olduğundan şüphelenmektedir. Nitekim birgün onu gördü. E-vet, oydu. İşin iç yüzünü kimseye söylemeden, evlenme işini reddetti. Babası ısrar etti. Gülendam, “Hoca,” ile evlenmek zorunda kaldı.

Kırk gün kırk gece düğün yapıldı. Son gece : Gerdeğe girilecek. Gülendam'ın tıpkı kendine benzer bir arkadaşı vardı. Meseleyi ona açtı. Ondan, hayatının en büyük fedakârlığını istiyor : Kendi yerine o, gerdeğe girecek. Bu hal bir yıl devam etti. İşin tuhafı, Ahmet Harami, “karısı,”nın Gülendam olmadığını bildiği halde, buna razı olmuştur. (Bunun sebebi destanda açıklanmamıştır). Bir yıl sonra Gülendam'ın arkadaşı öldü.

Üçüncü meclis : Ahmet Harami hükümdardan izin aldı. Memleketine gidecek mallarını sattıktan sonra geri dönecek. Gülendam'ı da götürmek istiyor. O, buna razı değil. Anne ve babası, evlenmesinde olduğu gibi, bu işte de haraminin tarafını tuttu. Ahmet Harami o kadar tatlı dil döktü ki, nihayet Gülendam'ı inandırabildi : Bu kadar içten konuşan bir adam, nasıl hüviyetini saklayabilirdi ? Demek ki aldanmıştır, bu Ahmet Harami değildir. İsfahan'a geldiler, oradan Gürcistan yolunu tuttular. Kuş uçmaz kervan geçmez bir dereye geldikleri zaman, Ahmet Harami, hüviyetini ifşa etti ve... Gülendamı çarpiha gerdi. Bununla da yetinmedi. Onu yakmak için, dağa, odun kesmeğe gitti. Bu sırada Hoca Süstem adlı bir bahadırın başında bulunduğu bir kervan, dereden geçiyordu. Gülendam'ı kurtardı ve Şiraz'a getirdi,

Dördüncü meclis : Şiraz hükümdarı Gülefruh, 17 yaşında bir gençtir. Annesi de hayirsever bir kadındır. Gülendam, memleketine gönderilmesi için, ona başvurdu. Başından geçenleri anlattı. Valide sultan da, Gülefruh da Gülendam'ı beğendiler. Nihayet evlendiler. Ama, Gülendam, hâlâ, başına bir felâket geleceğinden korkmaktadır. Sırrını kocasına açtı. Büyük, yüksek ve kırk ayak merdivenli bir saray yapıldı. Dış kapısında iki arslan, merdivenlerinin her basamağında silâhlı nöbetçiler var.

Beşinci meclis : Ahmet Harami, Gülendam'ın peşindedir. Bir gün Şiraz'a gelir, saray bahçivanından Gülendam'ın yerini öğrenir. Bir gece saraya gitti. Sihrinin kuvvetiyle sarayın demir kapılarını açtı ; arslanların önüne geyikleri atarak onlardan kurtuldu ; nöbetçileri uyuttu ; yatak odasına girdi... Gülefruh'u yataktaki, Gülendam'ı da mağarasında öldürecek. Gülendam yalvardı : Bu işte kocasının suçu ne ? Harami, kocasına dokunmadı. İkisi birlikte odadan dışarı çıktılar. Gülefruh uy-kuda, birşeyden haberi yok.

Altıncı meclis : Harami önde Gülendam arkada merdiven başına geldikleri sırada... Gülendam, Yaramana sığınarak, Harami'ye bir tekme indirdi. Harami, paramparça olmuştur. Geri döndü ; olan-biteni kocasına anlattı. Haber şehirde de duyuldu. Bir felâketten kurtulmanın verdiği sevinçle, günlerce eğlenildi. Onlar erdi maradına...

Görülüyor ki, şair, destanına, oldukça başarılı şekilde, “İntrigue,” katmasını bilmiş, okuyucuyu, teces-süsün ağına kaptırarak, sayfalarca sürüklemenin sırra ermiştir.

Şüphesiz, ustaca bir tahkiye karşısında değiliz. Yer yer zayıf noktalar vardır. Şair, her zaman bizi inan-dıramıyor. Meselâ, ikinci mecliste, Gülendam'ın, resmen Ahmet Haramî-nin zevcesi olmakla beraber, gerdeğe kendi yerine, arkadaşını göndermesi, Ahmet Haramî'nin buna razı oluşu ; beşinci ve altıncı meclislerde geçen olaylar, bizde gerçek duygusu uyan-dırmıyor. Ama, 700 yıl önce yazılan bir eserden, romanda aranan vasıf-ları istemek de doğru olamaz. Hele bunun destan olduğu düşünülürse...

Esasen, şair, fırsat buldukça kendi arzusuyla, realiteden uzaklaşmaktadır. Bu, vak'aya daha çok merak ve he-yecan katmak içindir. Ama, sevdiği kahramanını kurtarmak, sevmediğini engeller ve felâketlerle karşılaştı-rmak, bazan masal havası vermek istemesine - bir kelime ile fantastik unsurlara - rağmen şairde gerçek duygusu yok değildir. Destan, yer, yer, gerçeğine ve masal unsurları-nın karışık akımı ile, mukadder akı-bete doğru yürümektedir.

"Dâstan'ı Ahmet Haramî", bu va-sıflarıyla, bir halk hikâyesi sayılabil-ir mi? Şüphesiz ki hayır. Halk hikâ-yelerinde bulunması gerekli birçok unsurlar bunda yoktur. Ama, tam mânasiyle epik bir karakter de gös-termiyor. Bu bakımdan, onu, destan-dan halk hikâyesine geçişini ara mahsulü saymak yerinde olur.

Nazım özelliklerine gelince : Des-tan, mesnevi şeklindedir. Arûzun (mefâilün mefâilün faülün) yahut, son cüz'ü değişmek suretiyle, (me-fâilün mefâilün mefâil) vezniyle ya-zılmıştır. Fakat, kelimeler, henüz bu veznin kalıplarına uyacak kıvamı al-mamıştır. Bunun için, sayın Talat Onay'ın, II ... bu iki vezin 11 he-celi Türk vezninin (4-4-3=11) şek-linden başka birşey değildir. " de-mesi, gayet doğrudur sanırım. Kafi-yelerin çoğu, yarım kafiye şeklinde-dir. Arasıra yalnız kelimelere bakı-larak yapılan kafiyelere de raslanıyor.

Destanın elde bulunan metni 816 beyittir. Metne bakılırsa, destanın, daha birkaç beyit devam ettiği an-laşılmaktadır: " Hikâyenin daha beş on beyit mabadi olduğu anlaşılıyor. Herhalde burada müellifin ismi, tah-rir zamanı, terceme veya telif oldu-ğu zikredildiği muhakkaksa da maa-teessüf bu sahife koptuğu için elde yoktur. „ (sh: 83) .

"Gerek imlâ, gerek dil ve edebi-yat bakımından ehemmiyeti, Türk medeniyet tarihi ile ilgisi yönünden büyük ehemmiyeti haiz olan bu eser,, üzerinde dikkatle durulacak bir de-ğer taşımaktadır. Bu bakımdan, ya-zar, " Türk Dil Kurumu bu eski vesikayı bastırmakla millî kütüpha-nemize bir eser daha kazandırmıştır.,, demek suretiyle, bir gerçeği ifade etmiştir.

Yurtbilim:

Pınarbaşı İlcesi

II

Yazan : Ali ÖZER

Pınarbaşı ilçesi : Kayseri ilinin doğusunda ve Kayseriye 105 kilometre mesafededir. Greenwich'e göre 36-37 tul ve 38-39 arz daire-leri arasında 1500-1600 metre yük-seklikte bir yayladır. Yazları serin ve kışları bol karlı geçmektedir. Aralık ayları sonlarında yağmağa başlayan kar, martayına kadar kalır. Arazi hububat yetiştirmeye elveriş-lidir.

Üzüm vesair sıcak yerlerde yeti-şen meyvalar yetişmezse de elma, armut, kaysı gibi meyvacılık iyi bir gelecek vâdetmektedir. Kurak deni-lebilecek bir durumda olan Orta Anadolu da Pınarbaşı ilçesi yeşillik-leriyle bir hususiyet arz eder. İlceyi Pazarören bucağı ve Bünyan ilce-sinden geçmek suretiyle Kayseri iline bağliyan düzgün bir şosası vardır. Bu şosa Maraş iline de bağli ise de Pınarbaşından Maraş'a kadar olan kısmın yalnız tesviyesi yapılmış olup şose ikmal edilememiştir. İlceyi di-ğer komşu ilçeler ve Sivas komşu iline bağliyan yollar, tamam ve düz-gün yapılamamış olduğundan, bu yollardan ancak yaz ayların da is-

tifade edilmektedir. Pınarbaşına en yakın istasyon Sarioğlan ise de bu-radan ilçeye düzgün yol olmadığından ikinci derecede yakın olan Sa-rımsaklı istasyonudur. Burada her zaman taşıma aracı bulunmadığından Kayseri istasyonundan faydalanmak-tadır. Kayseri'den Pınarbaşı'na her gün otomobil seferleri vardır. İlce-nin içerisinde bol sular ve ırmaklar var-dır. Gümüşgün ırmağı Şere-fiyeden çıkan Büyük ırmakla birleşir Zamantı ırmağı adını alarak Seyhan nehrine karışır. Bu ırmaklar üzerinde arazi sulamak üzere kanalizasyon açılmasına dev-let tarafından esaslı birşekilde baş-lanılmış ise de ikinci dünya savaşı-nın çıkması ile bir kısmı yapılmış ve diğer kısımları harp sonrasına bira-kılmıştır.

Adana, Kayseri, Maraş, Sivas, gibi önemli iller arasında bulunan Pınarbaşı coğrafi olduğu kadar idarî bir önemi vardır. İlce içerisinde ay-dınlanma aracı olarak akar yakıt kullanılmakta isede bu gün aydın-latmağa yeter derecede kurulan

elektrik tesisatı, bol sudan faydalanmak suretiyle genişletilmeğe ilçe merkeziyle yakın köylerin ısınma ve aydınlanma ihtiyaçlarını karşılayacak bir durumda genişletilmeğe elverişlidir.

Kaymakamlık belediye'nin yardımıyla ilçe 220 voltluk bir elektrik santraline inşasına başlatılmıştır. Köylerinin bir çoğunda ısınma odunla yapılmakta (az miktarda olan) ormansız köylerinde ise tezekle ısınma ihtiyacı sağlanmaktadır.

İlceyi diğer ilcelere bağlayan telefon vardır. Muhaberat resmi posta ile sağlanmaktadır. İlceye hafta da iki gün posta gelir ve haftada iki gün ilçeden posta gider. Telgraf teşkilatı vardır. Postayı motorlu araçlar taşımakta ise de kışın müstesna günlerde yollar kapanınca hayvan ve kızaklarla posta taşınır. Kasaba ve köylerinin çoğunda bol su vardır. Kasaba önünden geçen Zamanlı ırmağı üzerinde şelâler mevcut olduğundan bunlardan her zaman büyük istifadeler temini mümkündür. İlçe hududu içerisinde kayda değer göl yoktur.

Pınarbaşı ilçesinin Merkez nüfusu (3153) olup köyleri nüfusları ayrı, ayrı bu yazı sonuna ekli olan cet-

velde gösterilmiştir. Merkezde ahalinin başlıca işleri ufak esnaflık, hayvan beslemekten ve çiftçilik yapmaktan ibarettir. Uzunyayla köylerinde ziraat, hayvan yetiştirmek, atıcılık ve koyunculuk ileri gitmiştir. Bol miktarda yapağı yağ ve peynir yapılır. Uzunyayla ve Pınarbaşı unları il merkezinde emsaline daima üstünlük arz eder. Pınarbaşı köylerinin üstün çoğunluğu bu gün üzerinde yaşayan nüfusun beş mislinin geçindirebilecek bir durumdadır. Eskiden karasabanla ziraat yapılırken ziraat donatımının buralara ucuz şartlarla temin ettiği ve atlarla çekilen pulluk ziraati ilerlemiş ve kağıt yerine dört tekerlekli at arabaları kullanılmaya başlanmıştır. Bu havalinin koyuncululuğu sayılı ürünleri arasında olduğundan bu sayede bol miktarda yapağı ve yağ satışı yapılır. Yünden mahallinde Uzunyayla semtinde erkeklerin giydikleri yerli şalvar dokunur, yamçı, başlık gibi eşyalar yapılır. Kürt ve Avşar köylerinden kilimcilik yapılır. Kürtlerde Kürt kilimi ve Avşarlarda kuşlu, zincirli, sandıklı ve perdeli gibi modelleri tanınmış kilimlerden dir.

Böylece bura halkının belli başlı işleri sadece çiftçilikten ibarettir denilebilir. (Devam edecek)

Yolculuk Düşünceleri

*Sararan ufuklar bir canlı dâvet
Sıladan sılaya sürükler beni.
Bulunmaz yollarda bir daha avdet,
Göremez belki de yıllar gölgemi.*

*Her sabah ufuklar öyle tazedir,
Tutuşur sular da al akisleri;
Hayat, boş yollarda bir işkencedir
Uzanır mezara son kavisleri.*

Uşak — Ümit Ölmez

Halkbilim:

Maniler

Derleyen : A. Rıza ÖNDER

Çoğunu er mektuplarından derlediğim aşağıdaki manileri not defterimden çıkarıp sıralarken bu konuda birkaç noktaya dokunmak istedim:

1 — Maniler, bu halkın koşuklu (manzum) sözlere oldukça önem verdiğini gösteriyor. Maniler, beste-nerek türkü halini aldığı gibi bestesizleri de vardır.

2 — Maniler, daha çok kadınlar tarafından ve mektuplara yazdırılmak suretiyle söyleniyor.

3 — Manilerdeki konu çeşitleri kişilerdeki duygu çeşitlerine göre değişmektedir. Yani, maniler, belirli alanlara sapanıp kalmak gibi hür-lüğü sınırlıyan bir darlık ve kuruluk göstermiyor. Derlediğimiz manilerden okurlara sunduklarımız gösterecek-tir ki çeşitli konulardan en çok gur-bet ve özlem, aşk ve güzellik, dert ve keder, manilerle dile gelmiştir.

4 — Manilerin, bilinen, belirli bir şekli vardır: Birinci, ikinci ve dör-düncü mısralar kendi aralarında uyak-lı (kafiye) dir. Üçüncü mısra ise ilk ikisi ile sonuncusu arasında hız ve hamle verici bir değişiklik yapmak için s e r b e s t biter. Manile-rin en çok alışılmış, sevilmiş ve tipik olarak kabul edilmiş şekli yedilidir. Yani her mısra da yedi hece vardır.

Fakat bu bildiğimiz maniler arasın-da öyleleri vardır ki ne hecelerin sayısı buna uygundur, ne de mısra-ların. Onbir heceli ve üç mısralık maniler gibi.

Maniler bir dörtlükten fazla olursa bunlar arasında şöyle ortak bir iliş-ki (münasebet) te vardır: Her dör-tlüğün birinci mısralarındaki ilk söz-ler arasında birlik, deyim yerinde ise "redif," vardır. "Gökte yıldız satıl-maz," ve "Gökte yıldız ellidir," mısra-larile başlıyan dörtlüklerde görüldü-ğü gibi.

5 — Manilerde başka bir özellik daha görülüyor. Birinci ve ikinci mısraların anlamı ile son mısra anlamı arasında pek ilişki bulunmaz. Tamamile ayrı ayrı konulara doku-nur. Bu, bazılarının sandığı gibi ma-nilerin manasızlığını, yeğnilliğini gös-termez. Bu hal, sadece uyak hatırı için yapılmış bir münasebetsizlik te değildir. Bu çeşit manilerin bizde bıraktığı pürüssüz ve tatlı izlenimden (intibadan), aldığımız saf zevkten anlıyoruz ki aradaki uygunsuzluğun anlam değişikliğinin bir meziyeti ve lüzumu vardır. Bunu şöyle izah edi-yorum; "Gökte yıldız ellidir-ellisi de bellidir - Hasretlik çekenler - Göz-lerinden bellidir.," dörtlüğünü ele alalım: Birinci ve ikinci mısralar an-lamsız değildir. Gökte elli tane yıldız

görüldüğü saatler olabilir. Ve hepsi de belli olur. Yani bu sözler, tabiat gözlemine (müşahedesini) ifade eden iki satırdır. Bunda yeğnilik te görülemez. Çünkü insan duygusunu ifade etmiyen sırf görülen şeyi açıklıyan gerçeğe uygun bir sözdür. Peki, bu kişisel duygudan uzak şeylerin manideki yeri nedir? Onu anlamak için son mısralara bakmak gerektir. İlk mısraların bu kuruluşuna, ruhlar karşısındaki ilgisizliğine ve başıboşluğuna karşı son mısralarda tam bir kişisellik vardır. Denebilir ki asıl mani, asıl şiir de son mısralardadır. Manideki maksat bunlarda saklıdır. Onu söylüyenin isteği, özleminden söz açmak, hasret çekenleri gözlerde canlandırmaktır. Eğer dörtlüğün bütün söylediği yalnız "Hasretlik çekenler - gözlerinden bellidir.", mısralarındaki anlamdan ibaret kalsa idi bunda hoş gidecek, dikkati çekecek bir şey olmazdı. Çırcıplak ve tek başına bir ifade, gerçek duygunun dili de olsa şiir olamaz. Zaten şiir şiir olmak için bir güzellik taşımak için çeşitli öğelerin denkliliğine, bu denklilikten doğan bir birliğe ihtiyaç vardır. Bu manideki iki çeşitten birisi gökteki yıldızlara ait olan gerçek ise ikincisi de "hasretlik", gerçeğidir. Evet, bu iki gerçek arasında hiçbir yakınlık ve ilişki yok gibidir. Fakat her ikisinin de bir kural gibi kuruluşu, yahut birer gerçek oluşu, bunlar arasında genel bir benzeyiş meydana getirmektedir.

Bu iki kısım arasındaki ayrılık başka bakımdan da hoş ve uygun düşüyor: Birinci ve ikinci mısraları okuyup sonunu okumasak "acaba bu lafların arkasında saklı olan şey nedir?", diye düşünecekler ve soracaklardır. Buna karşı ikinci kısmı okur okumaz sanki ilk kısım ile ortaya atılmış bir bilmecenin cevabı verilmiş

gibi bir ferahlık duyulur. Bu bakımdan diyebiliriz ki bir mani dörtlüğü aynı zamanda, uyaklarla ilişkin bir bilmecedir de. Bundan ötürü, ilk mısralar başkası, son mısralar başkası tarafından söylenmiş, fikrini uyan-dırır.

Hulasa, maniler öyle bir yazın (edebiyat) çeşididir ki bağrından kop-tuğu halkın, zamana uyan realist görüşüne, sağduyusuna tercüman ol-makta, uzun bir geleneği, bağnazlık (taassup) dehlizlerinde boğmadan evrim yolunda yürütmektedir. Şekil de bile tam olmıyan çerçeve otorite-si, zamanın getirdiği anlam hürlüğü ile bağdaşıp anlaşılmaktadır.

Ağaç başında kaş kaş
Dili şekerli kardaş
Açılın karlı dağlar
Kavuşsun iki kardaş

Akşam arada kaldı
Fitil yarada kaldı
Amen diyorki; acep
Bilal'im nerede kaldı

Ata vardum belleme
Kurşun değdi kelleme
Her yanım senin olsun
Bir gerimi elleme

Ateş oldum külüm yok
Bülbül oldum dilim yok
Senden ayrıldım kardaş
ağlamadık günüm yok

At geliyor dört nala
Kamçıyı çala çala
Hala diyen dillerin
Halan kadasın ala

Bahçelerde nar kanar
Üstüne kuşlar konar
Oğlum gelecek diye
Annen yollara bakar

Battı balık yan gider
Bunca asker can gider
Şu harbi düşündükçe
Yüreğimden kan gider

Belinde potlu bıçak
Sapından tutulacak
Oğlanların günahı
Kızlardan sorularck

Bu mektubu yazar iken ağladım
Gözüm yaşın deryalara bağladım
Bir yar için ben kendimi dağladım
Cahil derler idi cahil değilim

Çoban çalar kavalı
Bırak sen şu avalu
Kızın adı Fatma'dır
İş akılda tutuma'dır
Yarabbi o ne çalım
O nasıl kırtmadır

Dağlar duman içinde
Sözüm harman içinde
Ben bir adam yitirdim
Kayseri'nin içinde

Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Ayırdı zalim felek
Derde bağladı beni

Erciyesin karı çağlayıp akmaz
Postaya bakarım mektubum çıkmaz
Garip olanlara kimseler bakmaz

Erciyes dağında kumru seslenir
Eteğinde koç kuzular beslenir
Sen ağlama kara gözler ıslanır
Bin tirene gel kadasını aldığım

Geçeler yarım oldu
Ağlamak kârım oldu
Her dert beni yenmezdi
Kaderim zalim oldu

Gelin yavkular gatalım
Açlığı uykuya katalım
Bir delik sahanımız kaldı
Onu da yarın satalım

Gölge gölgeden kısa
Odam büründü yasa
Tezce gel çabukca gel
Çektirme bana tasa

Gökte yıldız ellidir
Ellisi de bellidir
Hasretlik çekenler
Gözlerinden bellidir

Gökte yıldız sayılmaz
Çiğ yumurta soyulmaz
Kara kaşlı kızların
Cilvesine doyulmaz

İstanbul suları çağlayıp akmaz
Askere gelene kimseler bakmaz
Postayı yoklarım mektubum çıkmaz
Onun için arzederim silayı

Kar eridi suyu aktı çağladı
Bu askerlik yüreğimi dağladı
Garip olduğumu bilen ağladı
Bu sebepten arz ederim silayı

Kapımızın önü iğde
İğdemizin ucu yerde
Bir ucumuz kara yerde
Bir cumuz gurbet ilde

Karşı dağa fener yanar
Işığına asker konar
Biz ağlasak kimler yanar

Karşı dağda sıra sıra bademler
Otursun ağlasın yari gidenler
Ne sen bana doydun ne de ben sana
Kör olsun gurbeti icat edenler

Kışlanın önünde bir büyük çınar
Çınarın dalına bülbüller konar
İlin vatanında askerler yanar
Bu sebepten arz ederim silayı

Kışlamızın önü kapalı çarşı
İçinde söylerim jandarma marşı
Bir ruya gördüm bu sabaha karşı
Onun için arz ederim silayı

Koyun meler kuzu meler
Feryatları ciğer deler
Ağlayanlar bir gün güler
Gamlanma kardaş gamlanma

Kuyu dibi horasan
Yarimin adı Hasan
Onu bana verseler
Yok olur cümle tasam

Kuyunun kapakları
Çınarın yaprakları
Gurbetteki yarimin
Çınlasın kulakları

Lokman dünya hiç demiş
Ektiğini biç demiş
Dertli zoru görünce
Geç yiğidim geç demiş

Mektubum sarı kâğıt
Ağlarım saat saat
Sen orada ben burda
Nasıl duyarım rahat

Mektubum yazılıyor
Kollarım sızılıyor
Yar aklıma düştükçe
Gözlerim süzülüyor

Mektup yazdım karadan
Dağlar kalksın aradan
Ahbap kardaş demektir
Kavuştursun yaradan

Mektup yazdım kış idi
Kalemim gümüş idi
Daha neler yazardım
Elim üşümüş idi

Ne karaymış şu alımın yazısı
Meleşiyor koyun ile kuzusu
Hiç çıkmıyor yüreğimden çıkmıyor
Ana, baba, bacı, kardeş acısı

Ocağın başında püsküllü kader
Atının başını silâya dönder
Kendin gelmezsen de bir mektup gön-
der

Ördek geldi dağ tepeyi dolandı
Devellerim kızıl yerden sulandı
Gurbet ilde hiç garip eğlendi mi
Bir kötü sebebe eğlendik kaldı

Rafta portakal mısın
Sözümüz burda kalsın
Şimdi hürriyet öldü
Kızlar topçuya varsın

Sarı kavunu dildim
Bıçağı güle sildim
O gün uzun olayı
Sen sögledin ben güldüm

Sepet dolu narım var
Bugün çok eskârım var
Karlı dağlar ardında
Fidan gibi yarım var

Şu gönlümün terazisi bozuldu
Alınmada kara yazı yazıldı
O yerlerde büyüttüler saldılar
Mezarımız gurbet ilde kazıldı

Telefon direkleri
Komayın hevenkleri
Top oynamış incimiş
Hasan'ın bilekleri

Yazı yazdım yaz idi
Kalemim kiraz idi
Daha yazacak idim
Mürekkehim az idi

Yoğurttan agram olur
Bizi kayıran olur
Gönüller bir olunca
Samanlık seyrarı olur

Yüce dağ başında tek lâle biter
Kırılır kol bağım iplikten beter
Kardaştan ayrılmak canıma yeter
Bin tirene gel kadasını'aldığım

Yüzüğümün al kaşı
Gezerim dağı taşı
Yar aklıma düştükçe
Akar gözümün yaşı

İmtiyaz Sahibi
Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü
Kâzım Özyedekçi

Yıl	Mayıs	Sayı
5		52

Yıllığı : 180 Kuruş
6 aylığı : 90 Kuruş

Değerli yazılara sayfalarımız
a ç ı k t ır

Basılmayan yazılar geri verilmez

Basıldığı yer :

Erciyes Matbaası - Kayseri

Erciyes'in Okuyucularına cevapları

B. Ali Baytok
Halkevi Kütüphane me.
Kırşehir

Gönderdiğiniz beş şiirinizi dikkatle okuduk. (İnsanlar)ın şimdi ismini hatırlıyamadığımız bir dergide gözümüze çarpmış olması, diğerlerinin de daha önce başka bir yerde yayınlanmış olmaları il-timalini düşündürdü. Bu husustaki şüphemizi giderirseniz memnunuz oluruz. Hececilerin artık pek modası geçmiş addedilen kuru anlatış tarzından kendinizi kurtarırsanız iyi olur kanaatindeyiz. Cevabınızla birlikte yeni deyişlerinizi bekleriz. Saygılar

B. Y. Selçuk Ataseven
As. Şabesi

Kelkit

Mektubunuzu maalesef gençlik sayfası basıldıktan sonra aldık. (Gel gezelim), bir hatıradan biraz daha iyice. Fakat son iki mısra çok yavan. (Hülâsa) sözü ve (Yalnız ve yalnız) tekrarları akışı bozuyor ve üçüncü (yalnız) boş bir tekrar haline sokuyor.

Üzerinde işledikten sonra yeni deyişlerinizle birlikte yollarsanız memnunuz olur ve gençlik sayfasına koruz. Sevgiler

B. Ümit Ölmez
İslice ma. Savaş so. 11
Uşak

Sizin de mektubunuzu maalesef gençlik sayfası basıldıktan çok sonra aldık. Bununla beraber (Yolculuk düşüncelerini) meydana gelen bir boşluğa koyduk. Üçüncü mısradaki (bulunmaz) pekte uygun düşmemiş değıştirsenez olurmuş. (Bekliyeceksin) adlı şiirinizde (döktüğün) ile (döndüğün) gibi kafiye hâtalari var. (İkimiz) in en son mısraı mânasız. Düzeltir, yollarsanız imkân zuhur ettikçe yayınlarız. Sevgiler.

B. B. Veli Güzelküçük,
Üzeyir Bayburt
Kaman

Birlikte gönderdiğiniz dört şiirinizi, gençlik sayfası basıldıktan çok sonra aldık. (gelin alay) ile (yol olayım) gelecek sayımıza koymıya çalışacağız. Serbest nâzıma sarfedeceğiniz. zamanı köy tetkik yazılarına verirseniz daha iyi olur. (yol olayım) ahenk ve ritim, aynı zamanda konusuna en uygun kalıba malik bulunması bakımından diğerlerinden daha güzel. Bu çeşit koşmalarınızı her zaman bekleriz. Sevgiler

B. Bahri Ulaş
Sarıcalı Mah. Müftüoğlu
Sokak No. 16 A

Çarşamba

Biri manzum, biri mensur iki duyusunuz elimize çok geç değdi. Erciyes'e karşı beslediğiniz sevgiye onun çevrenizde tanıtılması hususunda sarfetmekten çekinmediğinizi söylediğiniz gayrete bilhassa müteşekkirimiz. Erciyes, mahalli olduğu kadar, yetişmek hevesi ve arzusunda olan gençlerin kendilerini tanıtmaları için hizmete hazır bir dergidir. Bize duygularınızı her zaman geciktirmeden yollarsanız içlerinden uygun bulduklarımızı memnuniyetle yayınlarız. (Gönül ormanı) nın bazı tarafları zayıf olmakla beraber ilerde yayınlamıya çalışacağız. (Vatanî duygular) biraz müphem bir üslûple secili yazılmak istenmiş. Üzerinde işledikten sonra tekrar yollarsanız fikrimizi bildiririz. Sevgiler.

Halkevleri Dergileri

HALKEVLERİNİN ADI	DERGİNİN ADI	KAÇ GÜNDE BİR ÇIKTIĞI
Adana	Görüşler	Aylık
Afyon	Taşpınar	"
Antalya	Türk Akdeniz	İki aylık
Balıkesir	Kaynak	Aylık
Bursa	Uludağ	Üç aylık
Çorum	Çorumlu	Aylık
Denizli	İnanç	"
Diyarbakır	Karacadağ	"
Eskişehir	Halkevi	"
Gaziantep	Başpınar	"
Isparta	Ün	15 günlük
İzmir	Fikirler	Aylık
İstanbul Eminönü	Yeni Türk	"
" "	Halk Bilgisi Haberi	İki aylık
İstanbul Halkevleri	İstanbul	15 günlük
Kayseri	Erciyes	Aylık
Kars	Doğuş	"
Konya	Konya	"
Manisa	Gediz	"
Samsun	19 Mayıs	"
Trabzon	İnan	15 günlük
Zonguldak	Karaelmas	Üç aylık

Gideceği yer :

Fiati 15 Krş